

Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto, koskien Virenojan 110 kV maakaapelihankkeesta

Lupajaosto 04.09.2025
181/14.04/2025

Valmistelu ja lisätiedot Ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen, puh. 040-5216733

Hankkeesta

IBV Suomi Oy suunnittelee uutta 110 kV maakaapelia Orimattilan Virenojan aurinkovoimalahankkeen liittämiseksi sähköverkkoon. Aurinkovoimalahankkeella edistetään ilmastotavoitteiden saavuttamista ja parannetaan energiaomavaraisuutta. Voimalaitoksella tuotetaan uusiutuvaa ja päästötöntä energiaa, joka on tarkoitus siirtää sähköverkkoon ja kuluttajien käyttöön uudella 110 kV kaapeliyhteydellä.

Kaapelireitti alkaa Virenojan aurinkopuiston hankealueelle rakennettavalta uudelta sähköasemalta ja päättyy Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n 110 kV Tönnö-Orimattila voimajohdon pylvään P30 kohdalle. Kaapelireitistä on olemassa kaksi eri vaihtoehtoa VE1 ja VE2. Ensisijaiseksi vaihtoehdoksi on valikoitunut VE1.

Uuden rakennettavan johdon pituus on noin 0,5 km ja se sijoittuu lähes kokonaan Virenojan aurinkopuiston hankealueen sisäään. Rakenteena käytetään 110 kV maakaapelia koska sen maisemalliset ja maankäytölliset vaikutukset on haluttu minimoida. Rakentamistyöt ajoittuvat vuosille 2026-2027 ja käyttöönotto on loppuvuonna 2027.

Orimattilan kaupungille ja Hämeen ELY-keskukselle on kesällä 2024 järjestetty viranomaisneuvottelu.

Alueelta on tehty luontoselvitys, arkeologinen inventointi, pohjavesiselvitys ja pesimälintuselvitys. Hankealueen kaakkoisosa sijoittuu 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeälle Untamon pohjavesialueelle. Maanpinnantas vaihtelee alueella välillä +58 ... +84 (N2000). Porvoonjoen pinta aurinkovoimala-alueeseen rajoittuvalla osalla on noin tasolla +57 (N2000). Hankealueen ja Porvoonjoen väliin on suunniteltu jätettävän 20 m suojavyöhyke. Muuntamokontit tullaan sijoittamaan suojakaukaloiden päälle. Rakentamisen myötä vettä läpäisemättömien pintojen määrä alueella lisääntyy ja alueen hulevesien määrä tulee kasvamaan. Kaksi vaihtoehtoista perustamistapaa: paaluperustuksessa kuumasinkitystä teräksestä valmistettuja ruuvipaaluja asennetaan maahan noin 1-2 metrin syvyyteen. Maavaraisessa perustuksessa asennusteline kiinnitetään maanpinnalle asennettaviin betoniharkkoihin. Arkeologisen selvityksen mukaan tutkimusalueella on kaksi suojeltavaa arkeologista kohdetta eli kivikautista asuinpaikkaa.

YVA-lain (257/2017) hankeluettelon liitteen 1 mukaan menettelyä ei sovelleta alle 220 kV voimajohtohankkeisiin, jotka ovat alle 15 km pitkiä.

Lausuntopyyntö

IBV Suomi Oy pyytää Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaiselta virallista lausuntoa Virenojan 110 kV maakaapelihankkeesta 31.8.2025 mennessä osoitteella tuomo.vanhakyla@despro.fi

Ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettu lisäaikaa lausunnonannolle 9.9.2025 saakka.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Timo Tarkkala

Päätösehdotus

Lupajaosto, Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisena, toteaa, että se on perehtynyt lähetettyyn aineistoon ja päättää antaa siitä IBV Suomi Oy:lle seuraavanlaisen lausunnon:

Ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että suunniteltu kaapelireitti muodostaa kiinteän, toisistaan erottamattoman, toiminnallisen kokonaisuuden Virenojan aurinkopuiston hankkeen kanssa. Tästä syystä maakaapelihanketta ei tule käsitellä omanaan, erillisenä hankkeena. Kaikki aluetta koskevat selvitykset tulee tehdä tälle toiminnalliselle kokonaisuudelle.

Virenojan aurinkopuistohankkeen lupaprosessi on vasta käynnistymässä eikä yksittäiselle maakaapelille ole perusteita ellei aurinkopuistohanke toteudu. Näin ollen ympäristönsuojeluviranomainen tarkastelee tehtyjä selvityksiä koko toiminnallisen kokonaisuuden kannalta eikä tarkastele selvityksiä pelkästään maakaapelin kannalta, koska ilman toista kumpiikaan ei toteudu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ei ota kantaa arkeologiseen inventointiin muuten kuin siten, että se on tehty tilaajan rajauksen mukaisesti.

Pohjavesiselvityksestä lupajaosto toteaa, että luokitellulle pohjavesialueelle ei tule suunnitella vettä läpäisemättömien pintojen määrän lisäämistä eikä muuntajia (öljyt). Alueen hulevesien määrän kasvaessa tulee selvittää myös mahdolliset tulva/vettymishaitat alueelle rankkasateella. Alueen nykyinen hulevesiverkosto on voitava kunnostaa ja huoltaa hankkeesta riippumatta, jotta valuma-alueella olevat kiinteistöt välttyvät vettymishaitoilta ja mahdolliset kemikaalivahingot voidaan torjua avo-ojissa puomein yms. Hankealueelle tulee rakentaa riittävästi laskeutusaltaita/kosteikkoja Porvoonjoen veden laadun parantamiseksi hulevesimäärän kasvaessa.

Lupajaosto ei voi ottaa kantaa pesimälinnustospelvitykseen, koska siitä puuttuu osa aineistosta.

Luontoselvityksen osalta lupajaosto toteaa, että siitä puuttuu kokonaan riistaeläinosuus. Hanke ei saa edistää vieraslajien leviämistä (pystyttävä torjumaan). Erityisesti tulee kiinnittää huomiota komealupiiniin, jättibalsamiin ja kurttulehtiruusuun. Entisillä pelloilla on pystyttävä jatkossakin torjumaan hukkakaura.

Lopuksi lupajaosto toteaa, että yhteishankkeen maisemallisia vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty eikä yhteishanketta tule ympäristönäkökohdat huomioden ulottaa Myllykulman välittömään läheisyyteen alustavan hankesuunnitelman mukaisesti. Metsäiset kalliokumpareet tulee säilyttää nykyisellään alueen monimuotoisuuden turvaamiseksi. Porvoonjoen varrella tulee huomioida ilmastonmuutoksen aiheuttamat tulvatilanteet, eroosioherkkyys, joen virkistyskäyttö (kanoottiretkeily ja kalastus), Porvoonjoen maisemalliset arvot ja vesienhoitotavoitteet vesipuitedirektiivin mukaisesti.

Lopuksi lupajaosto pidättää oikeuden antaa lopullinen lausunto vasta sitten kun yhteishankkeesta on käytettävissä kaikki selvitysaineisto täydellisenä ja asukkaiden palautteet yhteishankkeesta on käytettävissä.

Päätös

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 6§

Jakelu